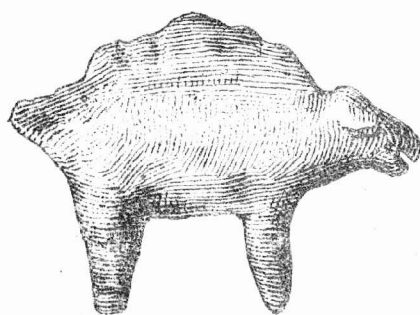

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
pobočka v Brně

přehled
výzkumů
1959

BRNO 1960

PD 1520/1959 (1960.)

23243/60

P ř e h l e d   v ý z k u m ů   1959

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.
- Odpovědný redaktor: dr. Josef Poulík.
- Výkonný redaktor: dr. Jiří Říhovský.
- Redaktor: dr. Anna Medunová.
- Překlady: prom. hist. R. Tichý a E. Tichá.
- Kresby: Jaroslav Jaša.
- Na titulní stránce: Hliněná figurka z pohanského obětiště
v Mikulčicích.
- Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejné.

Výzkum sprašového profilu v cihelně u D.Věstonic.

Bohuslav Klíma

V roce 1959 požádal prof.dr Hl.de Vries, vedoucí nejlépe pracující laboratoře radiokarbonové datovací metody v Groningen /Holandsko/, o poskytnutí vzorků půdy z jednotlivých vrstev známého a důležitého profilu sprašemi v cihelně u D.Věstonic a to za účelem provedení rozborů a stanovení jejich absolutního stáří. Zkouší novou obměnu této metody, spočívající v extrakci humusu z půdy a jeho měření, kterou analysoval již profily z Oberfellabrunn /Rakousko/ a dospěl k pozoruhodným výsledkům /Archeologia austriaca 25/1959/. K těmto zkušenostem potřeboval tedy srovnání z téže sprašové oblasti s předpoklady stejného vývoje profilu a stáří jeho jednotlivých vrstev.

Po vyjádření souhlasu k této žádosti zrušilo ředitelství ústavu v plánu výzkumů provedení odkryvných prací na paleolitické stanice u Pavlova a tím umožnilo uskutečnit očištění profilu hlavní stěny cihelny u D. Věstonic tak, jak to vyžadovaly požadavky prof.de Vriese. Práce byly značně nebezpečné, namáhavé a ztížené neustále uvolňovaným prachem. Jejich výsledek bude však více než úspěšný. Celý dvacet metrů vysoký profil byl postupně a současně s očišťováním hned barevně velmi podrobně dokumentován kresbou i fotografií. Od nejspodnějších vrstev až k dnešnímu povrchu je jemně vrstevnatý a vykazuje kromě hlavních pohrbených půd více dílčích horizontů vegetačních a horizontů s rozmanitými a různě intenzivními periglaciálními jevy /soliflukce, kryoturbace, kryotektonika a j./. Předvádí tedy náznorným způsobem zřejmě velmi úplný a souvislý vývoj poslední doby ledové a budou-li potvrzeny dalšími rozborů zatím jen předběžné výsledky měření prof. de Vriese, pak i naprosto nové pohledy na závěrečné fáze sedimentace spraší v našem prostředí. Stanovená data odebraných vzorků poskytnou velmi závažné poznatky stanovením absolutního stáří nejen sprašových pokryvů vůbec, ale i nálezu archeologických. Ojedinelé kamenné nástroje, zlomky kostí a stopy po ohništi /gravettien/ z úrovně interstadiálního pruhu W 2-3 jsou předběžně datovány na 28100 ± 380 let /Gro 2092/.

- - - - -

Die Durchforschung des Lössprofiles in der Ziegelei bei Dolní Věstonice. Im Jahre 1959 ersuchte Prof. Dr. Hl. de Vries, Leiter des bestarbeitenden Laboratoriums der Radiokarbondatierungsmethode zu Groningen (Holland), um Gewährung von Bodenmustern aus einzelnen Schichten des bekannten und wichtigen Lössprofiles in der Ziegelei bei Dolní Věstonice, um eine Analyse vorzunehmen und sein absolutes Alter zu bestimmen. Prof. de Vries versucht eine neue abgeänderte Methode, die in einer Extrahierung des Humus aus dem Boden und seiner Messung beruht, mit der er bereits die Profile aus Oberfellabrunn (Österreich) analysierte und zu bedeutenden Ergebnissen gelangte (Archeologia austriaca 25/1959).

Zu diesen Erfahrungen benötigte er daher ein Vergleichsmaterial aus derselben Lössregion, mit der Voraussetzung einer gleichen Entwicklung des Profiles und des Alters seiner einzelnen Schichten.

Nach der Genehmigung dieses Ansuchens wurde von der Direktion des Instituts die geplante Abdeckungsarbeit auf der paläolithischen Station bei Pavlov aufgehoben und dadurch konnte die Reinigung des Profiles in der Ziegelei bei D. Věstonice, gemäss den Anforderungen von Prof. de Vries verwirklicht werden. Die Arbeit war ziemlich gefährlich, anstrengend und durch den steten Staub beschwerlich. Das Ergebnis wird jedoch mehr als erfolgreich sein. Das gesamte zwanzigmeterhohe Profil wurde allmählich und gleichzeitig mit dem Reinigen sehr präzis durch Farbzeichnungen und Farbfotografien dokumentiert. Von den untersten Schichten bis zur heutigen Oberfläche ist dieses fein geschichtet und weist ausser den begrabenen Hauptböden mehrere Vegetationsteilhorizonte und Horizonte mit mannigfaltigen und verschieden intensiven periglazialen Erscheinungen (Solifluktion, Kryoturbation, Kryotektonik u. a.) auf. Es zeigt uns also auf anschauliche Art eine scheinbar sehr vollkommene und zusammenhängende Entwicklung der letzten Eiszeit und wenn durch weitere Analysen die noch vorläufigen Messungsergebnisse von Prof. de Vries bestätigt werden, so wären auch unbedingt neue Ansichten über die Endphase der Lösssedimentation in unserem Milieu erbracht. Die bestimmungsdaten der abgenommenen Muster werden nicht nur sehr wichtige Erkenntnisse bei der Feststellung des absoluten Alters der Lössdecken gewähren, sondern auch der archäologischen Funde. Vereinzelt Steinwerkzeuge, Knochenfragmente und Spuren von Feuerstätten (Gravettien) aus dem Niveau des interstadialen Streifens W 2-3 sind vorläufig mit 28100 ± 380 Jahren datiert (Gro 2092).